

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี
จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3
Teachers' Opinion on the School Administration According to Good
Governance Principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province
under the Jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service
Area Office 3

เอกพันธ์ ยิ้มพุดซา¹ วิวัฒน์ ตู้อัจฉริยะ² จีรนารถ ภูริเศวตกำจร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำนวน 242 คน ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน
- 3) ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกขนาดของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้าน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาดุริยางคศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาดุริยางคศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาดุริยางคศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักนิติธรรมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, ความคิดเห็น, สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอบรรพตพิสัย

Abstract

The research purposes were: 1) to study the teachers' opinion on the school administration according to good governance principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to compare the teachers' opinion on the school administration according to good governance principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by working experience and school size.

The research sample was the 242 teachers of schools in Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, and selected by the simple random sampling method. The research instrument was the estimate rating scale questionnaire. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and multiple-comparison test by the Scheffe' method.

The research findings were:

1. The level of the teachers' opinion on the school administration according to good governance principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 found the overall mean was at high level.

2. The level of the teachers' opinion on the school administration according to good governance principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by working experience found the overall did not different.

3. The level of the teachers' opinion on the school administration according to good governance principles, Khon Buri District, Nakhon Ratchasima Province under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, classified by school size found the overall was different with statistical significance level .05. When each aspect consideration found the moral principle aspect, the transparency principle aspect, the participation principle aspect, and the economy principle aspect were different with statistical significance level .05, but the rule of law aspect did not different.

Keywords : good governance principles, opinion, basic school in KhonBuri District

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมาก บางเรื่องมีผลในทางขยายตัวและสร้างสรรค์ บางเรื่องมีผลในทางชะลอตัวหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ไม่พึงประสงค์ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความหย่อนประสิทธิภาพของกลไกการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะและการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายข้าราชการการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำ ซึ่งพบว่าความไม่โปร่งใสในการบริหารมักนำไปสู่การทุจริต คอร์รัปชัน ทำให้หน่วยงานได้งานต่ำกว่าที่ลงทุน หรือทำให้หน่วยงานลงทุนเกินกว่าผลงานจริงที่ได้รับ ในส่วนของการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34(2) มีฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว ดังนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจำเป็นต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า ธรรมภิบาล (Good governance) มาบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย และสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในของสถานศึกษานั้น ๆ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้ที่สำคัญที่สุดในการทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จากนโยบายและเหตุผลดังกล่าวมา ตลอดทั้งจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ได้ดำเนินการบริหารจัดการโดยนำหลักธรรมภิบาลมาใช้ เพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับสถานศึกษาในสังกัดแล้ว และยังสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งให้บริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมภิบาลด้วย แต่ก็ยังไม่ทราบข้อมูลชัดเจนว่า มีการบริหารตามหลักธรรมภิบาลได้มากน้อยเพียงใด หรือมีอุปสรรคปัญหาใดหรือไม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานบริหารในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมภิบาล อำเภอครบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มีประเด็นและลำดับการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในอำเภอครบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 624 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก 543 คน ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลาง 27 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ 54 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยยึดขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. รวบรวมรายชื่อสถานศึกษา ในเขตอำเภอครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ปีการศึกษา 2563
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซึ่มอร์แกน (Krejci and Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 242 คน
3. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามขนาดของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น ครูผู้สอนโรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 171 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 24 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 47 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความตรงของแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC)

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent Samples)

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทาง

สถิติผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์และคานัน (Best and Kahn)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและการสร้างแบบสอบถาม

2. ร่างแบบสอบถามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขประเด็นคำถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence : IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง ระหว่าง 0.6-1.0

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณวุฒิเสนอแนะโดยผ่านความเห็นชอบจาก ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ซึ่งเท่ากับ 0.75

6. แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมาถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูผู้สอน

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 242 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 169 คน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 73 คน และครูของสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวน 54 คน ครูของสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 27 คนและครูของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 161 คน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. ด้านหลักความคุ้มค่า 2. ด้านหลักนิติธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักความรับผิดชอบ 5. ด้านการมีส่วนร่วม และ 6. ด้านหลักคุณธรรม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการ

ทำงาน โดยรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผู้มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป จะสูงกว่าผู้มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัด นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's Method) โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3

ข้อที่	ข้อความ	μ	σ	แปลผล
1	หลักนิติธรรม	4.21	0.23	มาก
2	หลักคุณธรรม	3.97	0.30	มาก
3	หลักความโปร่งใส	4.06	0.29	มาก
4	หลักการมีส่วนร่วม	4.04	0.31	มาก
5	หลักความรับผิดชอบ	4.05	0.32	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	4.26	0.32	มาก
	รวม	4.10	0.15	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.97-4.26 และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.15)

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ใน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อที่	ข้อความ	ต่ำกว่า 5 ปี		มากกว่า 5 ปี		แปลผล
		μ	σ	μ	σ	
1	หลักนิติธรรม	4.20	0.25	4.22	0.22	มาก
2	หลักคุณธรรม	3.92	0.28	4.00	0.31	มาก
3	หลักความโปร่งใส	4.04	0.29	4.07	0.29	มาก
4	หลักการมีส่วนร่วม	4.02	0.26	4.05	0.32	มาก

ข้อที่	ข้อความ	ต่ำกว่า 5 ปี		มากกว่า 5 ปี		แปลผล
		μ	σ	μ	σ	
5	หลักความรับผิดชอบ	4.07	0.26	4.04	0.34	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	4.27	0.34	4.25	0.31	มาก
	รวม	4.09	0.14	4.11	0.15	มาก

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		แปลผล
		μ	σ	μ	σ	μ	σ	
1	หลักนิติธรรม	4.21	0.25	4.16	0.22	4.25	0.23	มาก
2	หลักคุณธรรม	3.93	0.28	4.01	0.33	4.08	0.28	มาก
3	หลักความโปร่งใส	3.98	0.29	4.20	0.27	4.23	0.26	มาก
4	หลักการมีส่วนร่วม	3.96	0.26	4.21	0.29	4.21	0.32	มาก
5	หลักความรับผิดชอบ	3.96	0.26	4.16	0.35	4.26	0.29	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	4.15	0.34	4.50	0.24	4.46	0.23	มาก
	รวม	4.03	0.12	4.21	0.09	4.25	0.11	มาก

จากตาราง 3 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าความคิดเห็นของครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.08	1.43	0.24
	ภายในกลุ่ม	12.89	239	0.05		
	รวม	13.04	241			

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.01	2	0.50	5.73	0.04*
	ภายในกลุ่ม	21.04	239	0.09		
	รวม	22.05	241			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	3.17	2	1.59	22.33	0.00*
	ภายในกลุ่ม	16.99	239	0.07		
	รวม	20.17	241			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3.39	2	1.70	21.29	0.00*
	ภายในกลุ่ม	19.04	239	0.08		
	รวม	22.43	241			
5. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3.94	2	1.97	22.63	0.00*
	ภายในกลุ่ม	20.80	239	0.09		
	รวม	24.74	241			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	5.84	2	2.92	37.43	0.00*
	ภายในกลุ่ม	18.65	239	0.08		
	รวม	24.50	241			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.30	2	1.15	91.15	0.00*
	ภายในกลุ่ม	3.01	239	0.01		
	รวม	5.32	241			

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักนิติธรรมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในเขตพื้นที่อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษาประกอบกับมีความรู้และความเข้าใจการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล การดำเนินงานในสถานศึกษา ตลอดจนปฏิบัติตามทั้ง 4 ด้านโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษามากที่สุด และมีการใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทำให้การบริหารสถานศึกษาเกิดความยุติธรรมและช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นใน

สถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กำหนดให้นำธรรมาภิบาลพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า แต่ละหลักมาปรับใช้ในหน่วยงานภาครัฐ และระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ องค์กรที่มีการบริหารจัดการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี จะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐและระดับประเทศต่อไป ในทางกลับกันการกำหนดบทบาทของภาครัฐ ภาครัฐกิจเอกชน และภาคประชาชนใน ระดับประเทศจะมีผลต่อบทบาทภารกิจและการบริหารจัดการของระดับภาครัฐและระดับองค์กรด้วย และ ปธาน สุวรรณมงคล (2558) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพรวดเร็ว ประหยัดเวลา งบประมาณและมีความคุ้มค่า รวมไปถึงนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใส มุ่งเน้นการบริหารงานและพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบมีคุณธรรมมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560) จึงส่งผลให้ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ สงเสริม (2557) พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูมีทัศนคติ มีความรู้ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในชีวิตประจำวัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 มีความไม่แตกต่างกันตามที่ พระปลัดไพโรจน์ ชาคโร (2559) ได้กล่าวว่า ทัศนคติที่ดี มีการเพิ่มพูนความรู้ตลอดเวลา นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในชีวิตการทำงาน การครองตนทำให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ไม่มีความแตกต่างกันแม้จะมีประสบการณ์ทำงานมากกว่ากัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยพร ใจห้าว (2558) พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า โดยภาพรวม รายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มีครูและทรัพยากรในการบริหารงานที่มากกว่าทำให้ต้องมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานตามฝ่ายต่างๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทำให้การดูแลอาจไม่ทั่วถึงหรือเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลได้ดีเท่ากับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูและทรัพยากรน้อยกว่า ทำให้สามารถดูแลและแก้ไขปัญหาบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างทั่วถึงเป็นธรรม จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 จำแนกตามขนาด

ของสถานศึกษาแตกต่างกัน เป็นไปตามที่ เคเจ (Kjare. 2006 : 3) ได้กล่าวว่า การปกครองที่มีหลักการความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดต่อองค์กร คือ ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่จะมีหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และงานวิจัยของ ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ (2561) พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทำางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามขนาดองค์กร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 องค์กรที่มีขนาดใหญ่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลสูงกว่าองค์กรขนาดกลางและขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับงาน
- (2) ผู้บริหารควรดูแลและเอาใจใส่ ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อโดยมีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายยอมรับผลดีและผลเสียที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
- (3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระและสนับสนุนกิจกรรมอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลด้านบวกต่อความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3
- (2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลด้านลบในความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3
- (3) ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 3

เอกสารอ้างอิง

ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559) .การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ และอเนก นอบเผือก. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลทำางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 13 (1) : 129 - 139

ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ.สถาบันพระปกเกล้า.

- พระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร. (2559). ความสัมพันธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พช.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัตนภรณ์ ส่งเสริม. (2557) .การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา).อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3. (2563).นครราชสีมา.: สพป. นครราชสีมา.
<http://www.korat3.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). สำนักงาน ก.พ.ร. คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กรุงเทพฯ. พรีเมียร์ โพร จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง ระเบียบสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพฯ. : สพฐ. <http://www.obec.go.th>.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อวยพร ใจห้าว. (2558) .การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).นครราชสีมา. วิทยาลัยนครราชสีมา.